

deVerdieping **Trouw** Religie & Filosofie

theologisch elftal
3 maart 2010
Monic Slingerland

Vrijzinnig binnen traditie

Elisa Klapheck, voormalig rabbijn. 'Er is een kloof tussen Joden die zich seculier noemen en Joden die zich religieus noemen.'

- reacties (4)
- print
- stuur artikel door

Twee spelers van het Theologisch Elftal buigen zich vandaag over de vraag: is vrijzinnigheid goed of slecht voor de kerk? Hoe zit het met de traditie? „Ook een dogmatische religie heeft, als het goed is, een vrijzinnige kern.”

Is vrijzinnigheid een dreiging voor de kerk of juist een zegen? We leggen de vraag voor aan Elisa Klapheck, voormalig rabbijn uit Amsterdam, opgegroeid in een niet-praktiserend orthodox gezin, en nu overtuigd liberaal joods, en aan de rk hoogleraar Erik Borgman, wiens kerk geen vrijzinnigheid kent.

Erik Borgman, rk hoogleraar aan de universiteit van Tilburg. 'Als een groep zekerheid claimt, dreigt elders onverschilligheid'

Elisa Klapheck begint met te vertellen dat ze vrienden is kwijtgeraakt toen ze ervoor koos de religieuze kant op te gaan. „Er is een diepe kloof tussen Joden die zich seculier noemen en Joden die zich religieus noemen.” Sommige vrienden konden niet met haar de stap maken de religieuze kant van het jodendom opnieuw te ontdekken. Klapheck: „Ik ben opgegroeid met een dogmatische versie van het jodendom. Maar daaraan hielden we ons slechts drie keer per jaar. Toen ik na een tijd terugging naar een religieus bestaan, was de orthodoxie geen optie voor mij. Daarvoor ben ik te geëmancipeerd.” Klapheck ziet wel de waarde ervan. „Dogma's kunnen houvast geven. Maar ook een dogmatische religie heeft, als het goed is, een vrijzinnige kern. Altijd moesten geleerden de religieuze dogma's opnieuw invullen en beargumenteren. Dat op zich is al een zekere mate van vrijzinnigheid. Zo niet, dan wordt religie steriel, zo niet fundamentalistisch.”

Erik Borgman, aan de universiteit van Tilburg verbonden als hoogleraar theologie van de religie, in het bijzonder het christendom, ziet wel bezwaren tegen vrijzinnigheid. „Natuurlijk is het nodig, dat er vrijheid